

Châu Phi: Trao quyền cho phụ nữ là trao ngọn đuốc trí tuệ và tự chủ

ISSN: 2734-9195 16:15 13/11/2025

Nền kinh tế được xây dựng bởi phụ nữ không chỉ hướng đến lợi nhuận, mà còn nuôi dưỡng tình thương, đoàn kết, chăm sóc và chia sẻ – những giá trị rất gần với tinh thần Phật giáo về “an cư lạc nghiệp trong chính pháp”.

Tác giả: **Byron Adonis Mutingwende**

Viết dịch: **Liên Tịnh**

Nguồn: <https://spikedmedia.co.zw/>

Ghi chép từ Lễ kỷ niệm Ngày Phụ nữ Toàn châu Phi tại Nghị viện Liên châu Phi (Midrand, Nam Phi)

Với chủ đề “*Phụ nữ thúc đẩy công lý kinh tế và đổi mới xã hội của châu Phi: Thúc đẩy bồi thường thông qua doanh nghiệp*”, sự kiện năm nay không chỉ là lễ kỷ niệm thường niên, mà còn là lời tuyên ngôn về vai trò trung tâm của phụ nữ trong tiến trình **phát triển kinh tế- xã hội** của châu Phi.

Trong tinh thần Phật giáo, nơi đề cao bình đẳng và lòng từ bi, hình ảnh những người phụ nữ châu Phi đứng lên vì quyền kinh tế và phẩm giá con người một lần nữa nhắc chúng ta nhớ rằng: “*Không có sự giải phóng thật sự nếu một nửa nhân loại còn bị ràng buộc*”.

Phát biểu khai mạc, bà Amina Tidjani Yaya, Chủ tịch Hội Phụ nữ PAP, khẳng định rằng phụ nữ không chỉ là đối tượng thụ hưởng chính sách, mà chính là chủ thể kiến tạo tương lai châu Phi. Bà nói: “*Phụ nữ châu Phi là những người tiên phong của thức tỉnh kinh tế – xã hội. Bồi thường kinh tế thông qua khởi nghiệp không chỉ là tái phân phối nguồn lực, mà còn là hành trình phục hồi phẩm giá*”.

Từ góc nhìn Phật học, tư tưởng này tương đồng sâu sắc với nguyên lý Chính mạng trong Bát Chính Đạo (Ariya Atṭhaṅgika Magga) – con đường đưa đến hạnh phúc chân thật và giải thoát. Chính mạng nhấn mạnh việc xây dựng sinh kế dựa trên đạo đức (sīla), trí tuệ (pañña) và lợi ích chung, không dựa trên áp bức hay bóc lột.

Kinh Tăng Chi Bộ (Aṅguttara Nikāya): “Này các Tỷ-kheo, sinh kế chân chính đem lại an ổn cho mình và an ổn cho người”.

Điều này có nghĩa là kinh tế chỉ thật sự bền vững khi nó nâng đỡ con người, chứ không làm tổn hại phẩm giá của họ. Vì thế, khi phong trào phụ nữ châu Phi hướng tới tái thiết không gian kinh tế dựa trên quyền năng tự chủ, đó không chỉ là cải cách xã hội mà còn là hành trình quay về với phẩm giá con người, đúng như giáo lý Phật dạy.

Ảnh: spikedmedia.co.zw

Hội nghị nhấn mạnh khởi nghiệp nữ giới như một phương thức bồi thường kinh tế đối với những bất công lịch sử mà phụ nữ đã phải gánh chịu.

Các trọng điểm được đề xuất:

- Xây dựng chính sách kinh tế công bằng giới.
- Hỗ trợ doanh nghiệp nữ trở thành động lực đổi mới.
- Đảm bảo quyền tiếp cận đất đai và tài chính cho phụ nữ.
- Lồng ghép giới trong ngân sách và luật pháp quốc gia.
- Tạo không gian đối thoại chính sách và mô hình kinh tế cộng đồng.

Bà Yaya nhấn mạnh: "**Công lý kinh tế** không thể có nếu phụ nữ còn bị tước quyền sở hữu đất đai hoặc bị loại khỏi không gian chính trị. Không quốc gia nào có thể thịnh vượng nếu chỉ một nửa dân số có tiếng nói."

Bên cạnh đó, tiếng nói mạnh mẽ từ Chủ tịch PAP Fortune Charumbira kêu gọi mở rộng đại diện nữ trong các cơ quan lập pháp:

- Trong tổng số 10.000 nghị sĩ toàn châu Phi, chỉ 2.500 là phụ nữ.
- Phụ nữ chiếm 52% dân số, nhưng chưa được hiện diện tương xứng trong quá trình kiến tạo chính sách.

Ông chỉ rõ: đây không chỉ là bất công chính trị, mà còn là tổn thất trí tuệ của cả lục địa. Ông thẳng thắn đặt câu hỏi: *“Nếu Rwanda có thể để phụ nữ chiếm 68,7% Hạ viện, tại sao những quốc gia khác không thể?”*

Đây như một lời kêu gọi:

- Hòa hòa luật pháp khu vực vì bình đẳng giới.
- Tăng cường ngân sách và tài chính sáng tạo cho phụ nữ.
- củng cố vai trò lãnh đạo nữ trong doanh nghiệp và chính trị.

Bởi khi người phụ nữ làm chủ kinh tế, phụ nữ không chỉ thay đổi cuộc đời mình, mà còn nâng đỡ gia đình – cộng đồng – quốc gia. Trong Phật giáo, đây chính là pháp hành của Từ bi và Trí tuệ nhập thế: làm lợi ích thiết thực cho đời.

Đồng thời, tư tưởng *“phụ nữ là chủ thể sáng tạo và tái thiết cộng đồng”* cũng hòa điệu với tinh thần bình đẳng tuyệt đối trong Phật giáo. Kinh Đại Bát Niết Bàn khẳng định: *“Tất cả chúng sinh đều có Phật tính.”*

Nghĩa là khả năng giác ngộ, trí tuệ và từ bi vốn sẵn trong mọi con người, không phân chia nam – nữ, giai cấp hay địa vị. Vì vậy, việc trao quyền kinh tế và cơ hội lãnh đạo cho phụ nữ không phải là *“ưu ái”*, mà là khôi phục đúng bản chất bình đẳng của đời sống.

Hơn nữa, quá trình khởi nghiệp và xây dựng doanh nghiệp nữ giới trong bối cảnh châu Phi không chỉ mang ý nghĩa kinh tế, mà còn có ý nghĩa tu tập nội tâm. Đó là thực hành:

- Chính tinh tấn: nỗ lực bền bỉ vượt qua định kiến và ràng buộc truyền thống.
- Chính niệm: tỉnh thức trong các quyết định về phát triển cộng đồng.
- Từ bi: nâng đỡ gia đình, cộng đồng và những người yếu thế.

Như vậy, nền kinh tế được xây dựng bởi phụ nữ không chỉ hướng đến lợi nhuận, mà còn nuôi dưỡng tình thương, đoàn kết, chăm sóc và chia sẻ – những giá trị

rất gần với tinh thần Phật giáo về “*an cư lạc nghiệp trong chính pháp*”.

Phong trào phụ nữ châu Phi hôm nay là minh chứng rõ ràng rằng:

- Sự chuyển hóa xã hội bắt đầu từ việc trao quyền.
- Kinh tế đúng đắn là nền tảng của hòa bình.
- Không có bình đẳng thì không có phát triển bền vững.

Như lời dạy trong Kinh Đại Bát Niết bàn:

“Hãy nương tựa vào chính mình, dùng ngọn đèn Chính pháp để soi sáng cho cuộc đời của mình, không nương tựa vào bất cứ điều gì khác”.

Trao quyền cho phụ nữ chính là trao ngọn đuốc trí tuệ và tự chủ, để mỗi người có thể bước đi vững chãi trên con đường chuyển hóa cá nhân và cộng đồng. Khi phụ nữ được làm chủ nguồn lực, tiếng nói và tương lai của mình, ánh sáng ấy sẽ lan tỏa, làm bừng sáng cả xã hội.

Tác giả: **Byron Adonis Mutingwende**

Viết dịch: **Liên Tịnh**

Nguồn: <https://spikedmedia.co.zw/>